

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Blok 1

Maximumscore 2

1 • *gevel:*

De gevel is ingedeeld/opgebouwd volgens de klassieke regels van de symmetrie (er is sprake van strenge symmetrie) en harmonie (qua proporties: indeling met ionische pilasters en een fronton boven de ingang in het midden).

of:

Er is gebruik gemaakt van classicistische decoratieve elementen (als zuilen / pilasters / frontons / festoenen).

• *plattegronden:*

Het huis heeft een symmetrische plattegrond, of: het huis heeft een plattegrond met harmonieuze proporties.

1

1

Maximumscore 1

2 één van de volgende:

• Deze stijl was ingetogen/afstandelijk, maar tegelijk imposant en paste goed bij de rijkdom van de heersende elite in de Republiek.

• Deze stijl had internationale allure en vormde daarom het voorbeeld voor de architecten in de zeventiende eeuw.

• Deze stijl werd geassocieerd met macht, rijkdom en geleerdheid.

• Deze stijl verwees naar het hoogtepunt in de bouwkunst van zowel de klassieke oudheid als de Renaissance in Italië (Palladio).

Maximumscore 2

3 • *eis:*

Kunstenaars dienden naast de gebruikelijke praktische vaardigheden ook te beschikken over theoretische kennis (over de geschiedenis / over wetenschap en techniek / over het vak).

• *reden:*

Onder invloed van het humanisme kregen de kunst en wetenschap uit de klassieke oudheid veel aandacht, of: ontdekkingen en uitvindingen (in wetenschap en techniek) zorgden voor een breder blikveld op de samenleving. Ook de kunstenaar diende deze ontwikkelingen te volgen.

1

1

Maximumscore 1

4 Het ezelschilderij was vanwege het kleine(re) formaat gemakkelijk te vervoeren en te verhandelen.

Maximumscore 2

5 – *stijlperiodes*, twee van de volgende:

• de klassieke oudheid (zowel beeldhouwwerken als architectuur)

• de Renaissance (schilders, beeldhouwers, architecten)

• de barok (schilders, beeldhouwers, architecten)

– *wijze van bestuderen*, de twee volgende:

• door belangrijke theoretische geschriften over deze meesterwerken te lezen

• door de meesterwerken na te tekenen / te kopiëren (na aandachtige beschouwing ervan / van gravures ervan)

1

1

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 1

6 één van de volgende:

- veel/meer zien van de wereld, wat ideeën kan geven voor je werk als schilder / waardoor je goed op de hoogte bent van belangrijke nieuwe opvattingen in de kunst
- als diplomaat meer in contact komen met hooggeplaatste personen (aan andere hoven), waardoor je als kunstenaar internationale opdrachten kunt verwerven
- Mensen kunnen er belang bij hebben jou opdrachten te verlenen om je te paaien.

Maximumscore 2

7 twee van de volgende:

- De kinderen wordt een hand boven het hoofd gehouden. (Deze personificeren de toekomst.)
- De vrouw (links) draagt een mand met kostbare spullen / juwelen. (Dit symboliseert dat je een offer moet geven voor de vrede.)
- De dansende en musicerende figuur (links). (Deze symboliseert de vreugde op het moment dat de vrede tot stand komt.)
- De hoorn des overvloeds. (Deze symboliseert de aankomende welvaart.)
- Het getemde roofdier onder in het beeld. (Dit beeldt de onderdrukking van het kwaad uit.)

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

8 Er ontstonden schilderijen (twee van de volgende):

- die in zijn geheel door Rubens gemaakt werden.
- waarvoor Rubens zelf de voorstudies/tekeningen maakte, die vervolgens door zijn assistenten werden uitgewerkt.
- waarbij specialisten bepaalde onderdelen schilderden en waarbij Rubens' aandeel beperkt was.
- die nagenoeg geheel door de assistenten gemaakt werden en waarbij Rubens' aandeel beperkt was (afwerking).

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

9 – *voornamen personen*, één van de volgende:

- De fiere en zelfbewuste houding van de man toont dat hij tot de gegoede burgerij behoort / de zelfbewuste blik van beide toont dat zij voornamen personen zijn.
- De vrouw is weergegeven als iemand in welstand door onder andere haar kostbare juwelen.
- Er is veel aandacht besteed aan details van de gezichten en kleding, waardoor het kostbare portretten zijn geworden. Alleen opdrachtgevers in welstand konden zich zulke portretten veroorloven.

– *de portretten horen bij elkaar*, één van de volgende:

- Ze vormen in compositioneel opzicht een eenheid: beide echtelieden staan naar elkaar toegewend.
- Door het rode gordijn worden beide voorstellingen als het ware met elkaar verbonden.
- Op beide portretten is een deel van een pilaar te zien.

1

Antwoorden	Deel-scores
Blok 2	
Maximumscore 3	
10 ☐ • <i>economie</i> : Door de (sterke) toename van de welvaart kon meer geld aan amusement worden besteed	<u>1</u>
• <i>massamedia</i> : Door de opkomst van radio/grammofoonplaat/film konden producten van de amusementsindustrie grootschalig verspreid worden	<u>1</u>
• <i>vrouwenbeweging</i> : De emancipatie bracht een vrijere omgang tussen de seksen met zich mee, wat ook zijn weerslag had op de toename van dansgelegenheden (dancings) en het ontstaan van vrijere dansstijlen	<u>1</u>
Maximumscore 2	
11 ☐ Jazzmuziek (twee van de volgende):	
• heeft een sterke/duidelijke ritmische puls / heeft sterke en duidelijke ritmische accenten / maakt veel gebruik van accentverleggingen.	
• nodigt uit tot bewegen / is uitstekende dansmuziek.	
• is vrolijke / aanstekelijke muziek.	
• is directe, duidelijke muziek, onder meer door veel gebruik van blazers / een afzonderlijke ritmesectie / duidelijke geleiding van de muziek.	
• maakt gebruik van goed in het gehoor liggende / bekende / populaire melodieën.	
• geeft door verschillende vertolkingen (improvisatie) ook bij bekende nummers het idee van iets nieuws.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
12 ☐ Jazzmuziek (twee van de volgende):	
• had dikwijls een snel/opzweepend ritme/tempo, wat uitnodigde tot een snelle/energieke/uitbundige/opzweepende manier van dansen.	
• had accentverleggende ritmes, zoals syncopen en swing / een afwisselende structuur/instrumentatie, wat uitnodigde / aanleiding gaf tot nieuwe/gevarieerde dansbewegingen / het gebruik van het gehele lichaam.	
• nodigde door het improvisatiekarakter uit tot dansimprovisatie / vrij gebruik van danspassen/dansmateriaal.	
• nodigde door instrumentale solo's / variëteit uit tot solistisch improviseren bij dansen (de muziek als danspartner).	
• nodigde door het accent uit tot springerige bewegingen.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
13 ☐ twee van de volgende:	
• Jazz brak (deels) met het muzikale verleden, zowel met betrekking tot de lichte muziek als de klassieke muziek.	
• Jazz was (deels) gebaseerd op elementen uit een andere/niet-westerse cultuur.	
• Jazz werd door velen gezien als een aanval op de oude cultuur.	
• Jazz leverde bruikbare elementen voor vernieuwing in de kunst, of: Jazz werd door sommigen gezien als een element in of als richtinggevend voor een nieuwe/toekomstige cultuur (bijvoorbeeld door Aaron Copland).	
per juist antwoord	<u>1</u>

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 2

- 14 twee van de volgende:
- gesyncopeerde ritmes (verschuiving van maataccenten)
 - strak ritme
 - korte solo's door verschillende instrumenten / afwisseling hele orkest met solo's
 - het spelen van glijtonen (glissando's) door blaasinstrumenten
 - De melodie is vaak in stukjes verdeeld over / aangevuld door verschillende instrumenten.

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

- 15 (In) het stuk van Strawinsky (twee van de volgende):
- spelen instrumenten mee die weinig in jazzmuziek gebruikt worden: dwarsfluit / hoorn / cymbaal / viool / altviool.
 - speelt geen drumstel mee / is er geen duidelijke ritmesectie aanwezig.
 - speelt het slaginstrument geen doorgaande beat / is het slaginstrument niet nadrukkelijk aanwezig.
 - is er sprake van een vrij grillige melodie.
 - is er geen couplet-refrein structuur.
 - wordt er niet geïmproviseerd.
 - zijn er veel dissonante samenklanken.
 - is er geen vast akkoordenschema.
 - is veeleer concertmuziek dan amusementsmuziek.

per juist antwoord

1

Maximumscore 1

- 16 één van de volgende:
- Al gedurende de negentiende eeuw bestond er in de VS een populaire vorm van massa-amusement door zogenaamde zwarte minstrelen.
 - Jazzmuziek werkte zo aanstekelijk / was een nieuwe muzieksoort die zo in de smaak viel, dat ook veel blanken zich ertoe aangetrokken voelden (luisterend, dansend en/of musicerend).
 - Jazz was veel gevraagde amusementsmuziek; daarom begonnen ook blanke (beroeps)musici deze te spelen.
 - De muzikale elite had grote interesse voor deze nieuwe vorm van muziek en had daarbij maling aan rassenscheiding (bijvoorbeeld Milhaud).
 - In bepaalde composities / door bepaalde componisten (Gershwin bijvoorbeeld) werden jazzelementen opgenomen in (klassieke) concertmuziek.
 - ook goed: Amerikaanse zwarte militaire bands maakten tijdens de Eerste Wereldoorlog grote indruk in Europa.

Maximumscore 1

- 17 In de ideologie van de nationaal-socialisten was jazz (één van de volgende):
- een cultuuruiting die niet eigen was aan het Duitse volk, want van Afro-Amerikaanse origine (soms aangeduid als 'negermuziek, gezien door de ogen van de Tin-Pan-Alley-joden').
 - een uiting van een lagere/primitieve cultuur.

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 2

- 18 twee van de volgende:
- het sterk benadrukken van de tweede tel
 - het meer dan driemaal achtereen herhalen van éénzelfde motief (lick) in de solistische improvisatie
 - het meer dan 16 maal achtereen herhalen van een éénzelfde motief in sectie- of ensemblewerk
 - het gebruik van het hoogste trompetregister
 - het overmatig gebruik van glijtonen

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

- 19 – *voor*, voorbeelden van goede antwoorden:
- Hiermee wordt de waarde en het belang van jazz, niet alleen als vorm van amusementsmuziek, maar juist ook als hogere kunstvorm expliciet aangegeven.
 - Jazzmuziek is/was een opmerkelijke culturele ontwikkeling, die -omdat ze niet meer echt tot de massacultuur behoort (wat zeker geldt voor de latere vormen van jazz)- hiermee enige bescherming krijgt / daardoor wellicht behouden kan blijven voor het nageslacht.
 - Hiermee krijgt een lange tijd achtergestelde bevolkingsgroep expliciet erkenning voor een belangrijke bijdrage aan de samenleving en haar kunst en cultuur.

1

– *tegen*, voorbeelden van goede antwoorden:

- Jazz hoort, evenmin als andere kunst-/muzieksoorten, in een bevoordeelde uitzonderingspositie te worden geplaatst.
- De waarde/overleving van een kunststroming moet niet bepaald worden door een bijzondere bescherming van de overheid maar door haar (intrinsieke) waarde.
- De overheid bedrijft hiermee kunst-/cultuurpolitiek, wat geen taak dient te zijn van de overheid.

1

Blok 3

Maximumscore 3

- 20 drie van de volgende:
- *sterrenstatus van het model / de vrouw*: De modellen hebben een ongenaakbare/afstandelijke schoonheid, waardoor ze de allure van sterren krijgen.
 - *luxueuze uitstraling*: De getoonde kleding is feestkleding en gemaakt van glanzende, soepel vallende stoffen.
 - *glimmend effect*: Door middel van belichting/kledingstoffen/make-up/papierkeuze wordt een glimmend effect bereikt.
 - *pose*: De modellen nemen gewaagde/uitdagende poses in.

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

- 21 twee van de volgende:
- De modellen zijn in een decorachtige setting geplaatst.
 - De foto lijkt een shot uit een film/toneelstuk / er zou een verhaal bij de foto bedacht kunnen worden.
 - De modellen lijken te acteren / de modellen zijn personages en tonen niet alleen kleding / het showen van kleding is nevens geschikt aan de uitbeelding van een scène.
 - Er lijkt interactie plaats te hebben tussen de modellen.

per juist antwoord

1

Antwoorden	Deel-scores
<p>Maximumscore 2</p> <p>22 ☐ – <i>afbeelding 9</i>, één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• (dubbelzinnige identiteit) Een van de vrouwen is als man gekleed / het is niet meteen duidelijk dat hier twee vrouwen worden afgebeeld, omdat de voorste vrouw als een man is gekleed.• (tegenstrijdige combinatie) Er is een naakte vrouw op straat afgebeeld, wat een ongewoon straatbeeld oplevert. <p>– <i>afbeelding 10</i>, één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• (dubbelzinnige identiteit) De danseres neemt de pose in van een bodybuilder / door een pose van een bodybuilder in te nemen, wordt de nadruk gelegd op een mannelijke spiertonus, terwijl danseressen meestal met vrouwelijke fragiliteit worden geassocieerd.• (tegenstrijdige combinatie) Het is een danseres in actie die een brandende sigaret in haar vuist houdt / het beroep danser wordt niet direct geassocieerd met een activiteit als roken.	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 1</p> <p>23 ☐ Beide foto's zijn in een studio genomen en geposeerd.</p>	
<p>Maximumscore 2</p> <p>24 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• De danseressen nemen poses van fotomodellen aan (zij zakken bijvoorbeeld door de knieën / zij kijken verveeld en/of afwezig voor zich uit).• De kleding van de danseressen verwijst naar de kleding die in de jaren zeventig/tachtig voor modetijdschriften werd gefotografeerd (zij dragen draperieën en hooggehakte pumps).• De glimmende stoffen en glimmende schoenen roepen het glamoureffect op van de modiefotografie uit de jaren zeventig/tachtig.• ook goed: De danseressen lopen zoals mannequins op de catwalk lopen (zij lopen veel en tillen hun benen nooit op, terwijl danseressen dit in balletten gewoonlijk wel doen). <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>25 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• De man draagt sportieve/dagelijkse kleding, wat contrasteert met de elegante kostuums van de danseressen, die aan avondkleding doet denken.• De danser heeft een vorm van straatloop, terwijl de beweging van de danseressen gestileerd is.• De bewegingen van de danser (lopen met gebogen hoofd, half gebalde vuisten, boksbevingen) duiden niet op een professionele dansopleiding, terwijl voor de precieze en exact getimed bewegingen van de vrouwen veel oefening nodig is. <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Maximumscore 2

- 26 – *videofragment 3 (Pose)*, twee van de volgende: 1
- De danseressen vormen een front door zich in een rij tegenover de man op te stellen.
 - De danseressen vertonen vaak een afwijzende houding (hoofd opzij, met de rug naar de man toe).
 - De danseressen gedragen zich soms uitnodigend, dan weer afwijzend.
 - De man trekt (vergeefs) de aandacht met het lopen van rondjes, het maken van boksbewegingen en het op de grond vallen.
 - De man trekt zijn shirt uit en de danseressen beantwoorden dit gebaar door hun rok uit te trekken.
 - De man loopt dwars door de opstelling van de vrouwen heen.

– *videofragment 4 (Sarcasmen)*, twee van de volgende: 1

- De danser en danseres gaan letterlijk een krachtmeting aan door elkaar te duwen, zonder dat de ander uit evenwicht raakt.
- De bewegingen zijn vaak agressief.
- De dansers wenden zich vaak van elkaar af.
- De danseres heeft dikwijls een hooghartige blik.
- De danser loopt (onverschillig) tegen de arm van de danseres aan.
- De danser stelt zich veelal niet dienstbaar op, terwijl in balletduetten de man over het algemeen een hoffelijke rol behoort te vervullen.
- De danseres laat haar ongenoegen blijken door met haar hand over haar haren te strijken.

Maximumscore 2

- 27 twee van de volgende:
- Hij maakte gebruik van hedendaagse thematiek, zoals glamour, zodat zijn balletten aansloten bij de belevingswereld van het publiek.
 - Hij sloot aan bij de emancipatiebeweging van die tijd.
 - Hij maakte het traditionele, hoofse ballet erotisch/sexty.
 - Hij creëerde geen zachte, vloeiende vormen, maar maakte op een brutale manier gebruik van de balletvormen.
 - Hij combineerde balletidoom met elementen van andere dansvormen, zoals de tango en de flamenco.
- per juist antwoord 1

Blok 4

Maximumscore 3

- 28 • *publieksbenadering*: Veel cabaretiers/theaterdirecteurs volgen te veel de wensen van het publiek in plaats van een eigen weg / het publiek laten lachen lijkt het enige doel van de voorstelling in plaats van goed inhoudelijk niveau 1
- *onderwerpen*: De onderwerpen zijn te simpel / geen politiek, actueel commentaar 1
 - *professionaliteit*: Het talent is niet voldoende ontwikkeld / er zijn te veel semi-professionele cabaretiers / cabaretiers willen snel succes ten koste van degelijk vakmanschap 1

Maximumscore 1

- 29 Wim Helsen richt zich in zijn ‘definitie’ op de wijze waarop de speler contact heeft met het publiek. (Hij spreekt hierbij vanuit zichzelf / speelt een rol/typetje. Hij gaat daarbij door de vierde wand / er is interactie met het publiek, waardoor er een specifieke sfeer ontstaat.)

Antwoorden	Deel-scores
<p>Maximumscore 2</p> <p>30 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• De inhoud is onlogisch/irrationeel, zoals: de vele ogen van de vrouw / verliefdheid onmiddellijk gevolgd door teleurstelling / vanmiddag nog een bundeltje geschreven.• de serieuze toon bij de onzinnige inhoud• het alsmaar blijven voorlezen van hetzelfde kleine bloknotje• de onnozele mimiek / schokkerige bewegingen bij het vloeiend uitgesproken gedicht <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 3</p> <p>31 ☐ – <i>inhoudelijk</i>, één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• het programma in korte tijd uitbreiden van enkele festivalnummers / een voorstelling van een half uur naar een avondvullend programma.• onderwerpen bedenken voor een nieuw/groot publiek <p>– <i>vaktechnisch</i>, één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• een (vaak te groot) podium moeten vullen• zelf de techniek regelen in verband met het nodige licht en geluid• een regisseur zoeken/kiezen• publiek bespelen dat met hooggespannen verwachtingen komt <p>– <i>organisatorisch</i>, één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• allerlei zaken regelen zolang hij/zij nog niet bij een impresariaat is: financiën, P.R., boekingen• een impresariaat zoeken/kiezen• tv-aanbiedingen beoordelen/regelen	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>32 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• het beschermen/behouden van bestaand, waardevol cultuurgoed• het stimuleren / financieel mogelijk maken van consumptie van cultuur van goed/hog artistiek gehalte door het publiek / educatie van publiek• het stimuleren van nieuwe ontwikkelingen in de kunst <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>33 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• (<i>exploitatiekort:</i>) Theaterdirecteuren streven naar een zo groot mogelijke zaalbezetting. Bij de ‘moeilijke’ cabaretiers lukt dat niet.• (<i>handhaving van het artistiek niveau:</i>) Cabaret van inhoudelijk hoog niveau moet ingekocht/uitgevoerd kunnen blijven worden.• (<i>oneerlijke bevoorrechtting:</i>) Een cabaretgroep krijgt geen subsidie, een theatergroep die hetzelfde brengt wel. <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 2

- 34 twee van de volgende:
- Het nummer bestaat uit lange zinnen, met rijm dat vaak ver uit elkaar ligt.
 - Het rijm is geraffineerd / niet zomaar vanzelfsprekend te horen.
 - De zinsbouw is niet eenvoudig (door de vele bijzinnen).
 - Het tempo is hoog voor het volgen van de subtiele tekstuele grappen.
 - De fysieke humor is subtiel: kleine lachjes / verwonderde blikken die het goed doen bij het publiek.
 - De naam Bach wordt bekend verondersteld bij het publiek.
 - De muziek van Bach waarnemen en daarbij de tekst beluisteren is niet eenvoudig.

per juist antwoord

1

Maximumscore 1

- 35 één van de volgende:
- De muziek kabbelt net zo in één stroom voort als de woorden van de moeder.
 - Net als de tekst heeft de muziek een gelijkblijvende ritmische beweging.

Maximumscore 1

- 36 In een goed antwoord moet blijken dat de criteria voor massacultuur bekend zijn: laagdrempelig, beïnvloed door massamedia, massale consumptie. voorbeelden van goede antwoorden:
- ja: Het merendeel van het cabaret is tegenwoordig laagdrempelig amusement voor een groot en breed samengesteld publiek.
 - ja: Publiek kan er op verschillende kanalen op TV mee in aanraking komen (oudejaarsavondcabaret is zelfs een traditie).
 - nee: Er zijn nog altijd cabaretiers die voor een klein publiek moeilijk toegankelijk theater maken. Zij horen niet tot de massacultuur.
 - (ook goed) nee: Cabaretprogramma's van de betere cabaretiers worden op TV nog niet massaal bekeken.

Bronnen muziekfragmenten:

- 1 Giants of Jazz - Tribute to New Orleans; CD 53084
- 2 London Sinfonietta o.l.v. Riccardo Chailly; Carrere 94020
- 3 Live-opname met Ella Fitzgerald. Ella & Duke At The Cote D'Azur; Polygram Records/Verve 314 539030-2